

Chemical control of purple nutsedge (*Cyperus rotundus* L.) transplanted onion (*Allium cepa* L.) field

Ebrahim Mamnoie^{1*}, Arash Sabbah², Elham Samadi Kalkhoran³, Mohammad Taghi Alebrahim⁴

1. Fars Agricultural and Natural Resources Research and Education Center, AREEO, Darab, Iran, 2. Soil and Water Department, Kerman Agricultural and Natural Resources Research and Education Center, AREEO, Kerman, Iran, 3.4. Department of Plant Production and Genetics, Faculty of Agriculture and Natural Resources, University of Mohaghegh Ardabili, Iran.

(Received: February 05, 2024- Accepted: April 23, 2024)

ABSTRACT

In order to control of purple nutsedge (*Cyperus rotundus* L.) in transplanted onion, an experiment was conducted as a randomized complete block design with nine treatments and three replications in fields of Agricultural and Natural Resources Research and Education Center of South of Kerman in 2019-2021. The treatments included oxyfluorfen (Goal®, 30% SL) at 450 and 600 g a.i ha⁻¹ (1.5 and 2 L ha⁻¹) after establishment of seedlings in the early growth of purple nutsedge, oxadiazon (Ronstar®, 12% SL) at 300 and 360 g a.i ha⁻¹ (2.5 and 3 L ha⁻¹) at after transplantation in 2-4 leaves of purple nutsedge, pendimethalin (Prowl®, 45.5% CS) at 1137 and 1365 g a.i ha⁻¹ (2.5 and 3 L ha⁻¹) after transplantation and before emergence of purple nutsedge, bentazon (Basagran®, 48% EC) at 960 and 1440 g a.i ha⁻¹ (2 and 3 L ha⁻¹) in 2-4 leaves of purple nutsedge and weed free. To increase the accuracy of the experiment, each test plot was divided into two equal sections, with the upper half serving as the control without spraying and the lower half being sprayed. The results demonstrated that the best treatment was obtained bentazon at 3 L ha⁻¹ and oxyfluorfen at 2 L ha⁻¹ in purple nutsedge control. So that, bentazon reduced 73, 77 and 90 % aerial biomass of nutsedge at 20, 30 and 40 days after treatment. In addition, it reduced underground biomass 83% and it was desirable treatment after weed free. That increased marketable onion yield (7.9 Kg m⁻²) 60% in comparison to weedy. Therefore, bentazone at 3 L ha⁻¹ controlled purple nutsedge and increased marketable yield of onion.

Keywords: Bentazon, biomass, chemical control, oxyflourfen, root crops.

کنترل شیمیایی علف هرز اویارسلام ارغوانی (*Cyperus rotundus* L.) در مزارع کشت نشایی پیاز خوراکی (*Allium cepa* L.)

ابراهیم ممنوعی^{۱*}، آرش صباح^۲، الهام صمدی کلخوران^۳، محمدتقی آل ابراهیم^۴

۱- استادیار، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی فارس، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، داراب، ایران، ۲- مربی پژوهشی،

بخش تحقیقات خاک و آب، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی، سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی، کرمان، ایران،

۳ و ۴- به ترتیب دانش‌آموخته دکتری و استاد، گروه مهندسی تولید و ژنتیک گیاهی، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

(تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۱۶ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۲/۰۴)

چکیده

به منظور کنترل اویارسلام ارغوانی در مزارع پیاز خوراکی (کشت نشایی)، آزمایشی به صورت طرح بلوک‌های کامل تصادفی با نه تیمار و سه تکرار در اراضی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی جنوب کرمان طی سال‌های زراعی ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ انجام شد. تیمارهای آزمایش شامل کاربرد علف کش‌های اکسی فلورفن (Goal®, 30% SL) با مقادیر ۴۵۰ و ۶۰۰ گرم ماده مؤثره در هکتار معادل ۱/۵ و دو لیتر در هکتار ماده تجاری، بعد از استقرار نشاء در اوایل رویش اویارسلام، اگزادایزون (Ronstar®, 12% SL) با مقادیر ۳۰۰ و ۳۶۰ گرم ماده مؤثره در هکتار معادل ۲/۵ و سه لیتر در هکتار ماده تجاری، در مرحله دو تا چهار برگی اویارسلام پس از انتقال نشاء، پندی متالین (Prowl®, 45.5% CS) با مقادیر ۱۱۳۷ و ۱۳۶۵ گرم ماده مؤثره در هکتار معادل ۲/۵ و سه لیتر در هکتار ماده تجاری، بعد از نشاء و قبل از رویش اویارسلام، بنتازون (Basagran®, 48% EC) با مقادیر ۹۶۰ و ۱۴۴۰ گرم ماده مؤثره در هکتار معادل دو و سه لیتر در هکتار، در مرحله دو تا چهار برگی اویارسلام و شاهد وجین دستی بود. به منظور افزایش دقت آزمایش، از کرت شاهد کنار (متناظر) استفاده شد. نتایج نشان داد که مطلوب‌ترین تیمار در کنترل اویارسلام به ترتیب از کاربرد علف کش بنتازون (سه لیتر در هکتار) و اکسی فلورفن (دو لیتر در هکتار) حاصل شد؛ به طوری که با کاربرد بنتازون زیست توده اندام هوایی اویارسلام در بازه‌های زمانی ۲۰، ۳۰ و ۴۰ روز پس از سمپاشی به ترتیب ۷۳، ۷۷ و ۹۰ درصد کاهش یافت؛ همچنین، این تیمار توانست زیست توده اندام‌های زیرزمینی اویارسلام را ۸۳ درصد کاهش دهد و بعد از شاهد وجین بهترین تیمار بود. عملکرد پیاز با کاربرد علف کش بنتازون ۷/۹ کیلوگرم در متر مربع بود که نسبت به نیمه شاهد آلوده ۶۰ درصد افزایش داشت. بنابراین، علف کش بنتازون به مقدار سه لیتر در هکتار به خوبی اویارسلام ارغوانی را کنترل کرد و عملکرد قابل فروش پیاز را افزایش داد.

واژه‌های کلیدی: اکسی فلورفن، بنتازون، زیست توده، کنترل شیمیایی، گیاهان غده‌ای.

مقدمه

پیاز خوراکی (*Allium cepa* L.) گیاهی تک‌لپه و دوساله، از تیره Alliaceae، یکی از مهم‌ترین سبزیجات دنیا به شمار می‌رود (Al-Khaz'Ali et al., 2023). سطح برداشت، میزان تولید و میزان عملکرد پیاز در سال ۱۴۰۱ در ایران به ترتیب بیش از ۵۳ هزار هکتار، ۲/۵۶۶ میلیون تن و ۴۷ تن در هکتار و در جنوب کرمان به ترتیب ۱۲ هزار هکتار، ۷۲۶ هزار تن و ۶۰ تن در هکتار بوده است (MAJ, 2023). ارزش اقتصادی این محصول در ایران، باعث شده که سطوح قابل توجهی از اراضی زراعی جنوب کرمان به کشت نشایی این گیاه اختصاص داده شود (Rafiee Sarbijan Nasab et al., 2020).

پیاز خوراکی به علت سبزشدن آهسته، رشد کند، جثه کوچک، ریشه‌های کم‌عمق، برگ‌های باریک به‌ویژه در مراحل اولیه رشد، گیاهی ضعیف و آسیب‌پذیر در رقابت با علف‌های هرز است (Mamnoie & Atri, 2020; Gupta et al., 2020). به‌طوری‌که اگر مدیریت علف‌های هرز به‌خوبی انجام نشود خسارت شدیدی به این محصول وارد می‌شود. مقدار خسارت علف‌های هرز در پیاز ۲۳ تا ۸۴ درصد گزارش شده است (Ransom et al., 2004).

از مهم‌ترین گونه‌های علف‌هرز خسارت‌زا در پیاز جنوب کرمان می‌توان به اوپارسلام ارغوانی (*Cyperus rotundus*) اشاره کرد. کاهش تناوب زراعی و کاشت متوالی پیاز، مهم‌ترین دلایل توسعه،

گسترش و غالب‌شدن این گونه دشوار کنترل است (Aien & Mamnoie, 2014). اوپارسلام ارغوانی از تیره جگن‌ها (Cyperaceae)، گیاهی چندساله، چهار کربنه و با رشد سریع است که از طریق غده‌های زیرزمینی در مناطق گرمسیری و نیمه‌گرمسیری در حال گسترش است (Rafiee Sarbijan Nasab et al., 2019). گیاهیچه این علف‌هرز قادر است از عمق ۵۰ سانتی‌متری خاک از اندام زیرزمینی به‌ویژه غده‌ها جوانه بزند و با توسعه و گسترش اندام‌های هوایی مجدداً تولید غده کند (Roozkhosh et al., 2023). آئین و ممنوعی (Aien & Mamnoie, 2014) گزارش کردند که اوپارسلام قادر است بیش از ۳۰۰ ساقه در متر مربع تولید کند و با ایجاد رقابت سبب بروز افت عملکرد قابل توجهی در اراضی پیاز می‌شود. از متداول‌ترین روش‌های کنترل علف‌های هرز در مزارع پیاز، وجین دستی است (Al-Khaz'Ali et al., 2023). با این وجود، به دلیل افزایش هزینه‌های کارگری در سال‌های اخیر و زمان‌بر بودن وجین دستی باعث شده که تولیدکنندگان این محصول تمایل بیشتر به کاربرد علف‌کش‌ها نشان دهند. از علف‌کش‌های ثبت‌شده در مزارع پیاز ایران می‌توان به اکسی‌فلورفن، آیوکسینیل، اگزادیازون، ستوکسیدیم، سیکلوکسیدیم، هالوکسی‌فوپ‌آر-متیل، کلتودیوم اشاره کرد (Zand et al., 2019).

و عملکرد قابل فروش پیاز را به طور معنی‌دار افزایش داد، همچنین تأثیر سوئی بر کیفیت پیاز نداشت (Ebadipour et al., 2012). در مقابل، برخی پژوهشگران نشان دادند که کاربرد علف‌کش اگزادیازون نتوانست تراکم و وزن خشک اویارسلام ارغوانی را به طور مطلوب کاهش دهد (Rafiee Sarbijan Nasab et al., 2020). در گزارش‌های دیگری اظهار شده که علف هرز اویارسلام زرد (*Cyperus esculentus*) با کاربرد اگزادیازون ۹۵ درصد (Sadi & Saedipour, 2018)، ایمازوسولفورون ۹۹ درصد (Felix & Boydston, 2010) و فلازاسولفورون ۸۵ درصد (Yelverton et al., 2013) کنترل شد.

علف‌کش بنتازون علف‌کشی تماسی، انتخابی و شاخ و برگ مصرف می‌باشد که برای کنترل علف‌های هرز پهن‌برگ و اویارسلام در یونجه، سویا، لوبیا، نخود، ذرت، سورگوم استفاده می‌شود (Paszko & Muszyński, 2017; Song et al., 2019)؛ همچنین این علف‌کش می‌تواند در کنترل علف‌های چندساله از جمله کنگر صحرائی (*Cirsium arvense* L.) و پیچک (*Convolvulus arvensis* L.) مؤثر باشد (Paszko & Spadotto, 2022). در پژوهشی که توسط کیلینگ و همکاران (Keeling et al., 1989) انجام شد، به این نتیجه رسیدند که کاربرد بنتازون به مقدار ۰/۸ کیلوگرم در هکتار به صورت پس‌رویشی، قادر است اویارسلام زرد را ۸۰ درصد کنترل کند. هرمن و همکاران (Herrmann et al., 2017) نیز

علف‌کش اکسی فلورفن (Goal®, 30% SL) از گروه بازدارنده پروتوپورفیرینوژن اکسیداز (PPO)^۱ است. آنزیم پروتوپورفیرینوژن اکسیداز یک آنزیم مهم در بیوسنتز هم^۲ و کلروفیل *a* است و سبب تبدیل پروتوپورفیرینوژن به پروتوپورفیرین می‌شود. بر اثر بازدارندگی این آنزیم، پروتوپورفیرینوژن ابتدا در کلروپلاست، سپس در سیتوسول تجمع می‌یابد. پروتوپورفیرینوژن در سیتوسول تحت واکنش اکسیده شدن به پروتوپورفیرین تبدیل می‌شود و به سهولت بر اثر واکنش با اکسیژن و نور، تشکیل اکسیژن نوزاد می‌دهد و بدین ترتیب موجبات مرگ سریع گیاه را فراهم می‌آورد (Janaki et al., 2013). آبوکسینیل (Totril®, EC 22.5%)، بازدارنده فتوسنتز در فتوسیستم II است که به عنوان علف‌کش انتخابی و تماسی برای کنترل علف‌های هرز پهن‌برگ در پیاز و سیر (*Allium sativum* L.) به صورت پس‌رویشی ثبت شده است (Zand et al., 2019). اگزادیازون (Ronstar®, 12% SL) علف‌کشی انتخابی، تماسی و نسبتاً سیستمیک، از گروه بازدارنده پروتوپورفیرینوژن اکسیداز است (Senseman, 2007)، که قادر است علف‌های هرز مزارع برنج (*Oryza sativa* L.) و پیاز را به صورت پس‌رویشی کنترل کند (McElroy et al., 2017). بر اساس نتایج گزارش‌های انجام شده، کاربرد پس‌رویشی علف‌کش اکسی فلورفن کارایی بسیار مطلوبی در کنترل علف‌های هرز پیاز خوراکی داشت (Maknali & Shimi, 2010; Ebadipour et al., 2012)، و وزن سوخ، قطر سوخ

¹. Protoporphyrinogen oxidase

². Heme

مختلف در کنترل اوپارسلام و امکان خسارت‌زایی آن در پیاز خوراکی انجام شد.

مواد و روش‌ها

این پژوهش در اراضی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی جنوب کرمان (جیرفت) طی دو سال زراعی ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ انجام شد. مشخصات محل آزمایش شامل، طول جغرافیایی ۵۷ درجه و ۳۲ دقیقه و عرض جغرافیایی ۲۸ درجه و ۳۲ دقیقه، ارتفاع محل آزمایش ۶۲۸ متر از سطح دریا، با آب و هوای گرم و نیمه‌خشک با زمستان‌های معتدل و تابستان گرم و خشک با متوسط بارندگی سالیانه ۱۶۰ میلی‌متر، بیشینه درجه حرارت ۴۸ درجه سانتی‌گراد و کمینه درجه حرارت چهار درجه سانتی‌گراد (در برخی از سال‌ها منفی دو درجه سانتی‌گراد) و رطوبت نسبی صفر تا ۶۵ درصد می‌باشد. مشخصات خاک مزرعه در جدول زیر نشان داده شده است (جدول ۱).

جدول ۱- خصوصیات فیزیکی و شیمیایی خاک محل آزمایش.

Table 1. Chemical and physical properties of the experimental site soil.

Soil texture	Organic material (%)	pH	EC (ds m ⁻¹)	P ₂ O ₅ (mg kg ⁻¹)	K ₂ O (mg kg ⁻¹)
Sany Loam	0.15	7.9	1.71	23	220

بوته در متر مربع ایجاد شد. رقم کاشته شده رقم پرماورا (زودرس، روز کوتاه، محصول هلند) می‌باشد.

آزمایش در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی با نه تیمار و سه تکرار اجرا شد. تیمارهای آزمایش شامل علف‌کش‌های اکسی‌فلورفن با مقادیر ۱/۵ (به- صورت تقسیط شده ۰/۷۵+۰/۷۵ لیتر در هکتار) و دو

گزارش کردند که کاربرد علف‌کش بنتازون به مقدار ۱/۱۲ کیلوگرم ماده مؤثره در هکتار اوپارسلام زرد را به طور کامل (۱۰۰ درصد) کنترل کرد.

پندی‌متالین علف‌کشی خاک مصرف است که به- صورت پیش‌رویشی برای کنترل علف‌های هرز باریک‌برگ و پهن‌برگ یکساله و گونه‌های جنس اوپارسلام استفاده می‌شود (Shaner, 2014). به- طوری که، با کاربرد پندی‌متالین به میزان ۶۰۰ گرم در هکتار قبل از سه‌برگی پیاز، علف‌های هرز را ۴۹ درصد کنترل کرد (Pezenti et al., 2020).

با توجه به مطالعات محدود انجام‌شده در ارتباط با کنترل شیمیایی اوپارسلام در پیاز خوراکی در ایران و جهان؛ همچنان، افزایش سطح زیر کاشت، کاهش کارایی علف‌کش‌های موجود در کنترل اوپارسلام و افزایش هزینه و جین‌کارگری در پیاز، این تحقیق با هدف بررسی و مقایسه کارایی علف‌کش‌های

کشت به صورت نشایی بود، تهیه خزان در تیرماه و انتقال نشاء در نیمه اول مهرماه انجام شد. همزمان آماده‌سازی بستر کاشت در زمین اصلی شامل شخم برگردان، دوبار دیسک عمود برهم و کرت‌بندی انجام شد. هر کرت آزمایش دارای ۱۲ خط کشت به طول هشت متر و به فاصله ۲۵ سانتیمتر بود. فاصله بوته روی خطوط کاشت هفت سانتیمتر با تراکم ۵۷

با مقادیر دو و سه لیتر در هکتار در مرحله دو تا چهار برگی اویارسلام و شاهد وجین دستی در طول فصل رشد بود. مشخصات تیمارهای علف‌کش‌ها در جدول زیر نشان داده شده است (جدول ۲).

لیتر در هکتار بعد از استقرار نشاء در اوایل رویش اویارسلام، پندی‌متالین با مقادیر ۲/۵ و سه لیتر در هکتار بعد از نشاء و قبل از رویش اویارسلام، اگزادیازون با مقادیر ۲/۵ و سه لیتر در هکتار بعد از نشاء در مرحله دو تا چهار برگی اویارسلام، بنتازون

جدول ۲- مشخصات علف‌کش‌های مورد استفاده در آزمایش.

Table 2. Names and application rates of herbicides used in the experiment

Common name	Trade name	Formulation	Dose L ha ⁻¹	Dose g a.i ha ⁻¹	Manufacturer
Oxyfluorfen	Goal®	30% SL	1.5 (0.75+0.75), 2	450, 600	Dow AgroSciences
Oxadiazon	Ronstar®	12% SL	2.5, 3	300, 360	Bayer
Bentazon	Basagran®	48% EC	2, 3	960, 1440	BASF
Pendimethalin	Prowl®	45.5% CS	2.5, 3	1137, 1365	BASF

به ابعاد ۵۰×۵۰ سانتی‌متر مربع در هر دو نیمه شاهد و تیمار شمارش شد. سپس اندام‌های هوایی برداشت و بعد از خشک‌شدن در دمای ۷۵ درجه سانتی‌گراد به مدت ۷۲ ساعت با دقت ۰/۰۰۱ گرم توزین شدند. عملکرد محصول پیاز در پایان فصل پس از حذف اثرات حاشیه‌ای به مساحت نیم متر مربع در مساحت دو متر مربع در هر نیمه شاهد و تیمار برداشت و توزین شدند. همچنین، زیست‌توده خشک اندام‌های زیرزمینی در پایان فصل در ابعاد نیم متر مربع و عمق ۲۵ سانتیمتری خاک تعیین شد. درصد کاهش تراکم و زیست‌توده خشک اویارسلام نسبت به نیمه شاهد بدون کنترل با استفاده از فرمول تغییر یافته آبت (معادله ۱) محاسبه شد (Lesnik, 2003). همچنین، تعیین درصد افزایش عملکرد کل پیاز با استفاده از معادله ۲ محاسبه شد (Baghestani et al., 2013).

$$HE\% = \frac{X-Y}{X} \times 100 \quad \text{معادله (۱)}$$

$$\% Y_t = \left(\frac{Y_f}{Y_w}\right) \times 100 \quad \text{معادله (۲)}$$

به‌منظور افزایش دقت آزمایش از هر کرت، شاهد کنار (متناظر) استفاده شد. به‌طوری‌که هر کرت آزمایش به دو نیمه تقسیم شد. نیمه بالای کرت‌های آزمایش بدون سمپاشی به عنوان شاهد و نیمه پایین کرت‌ها سمپاشی شده به عنوان تیمار شد. منابع کود استفاده‌شده شامل نیتروژن از منبع اوره (۴۶% N) به مقدار ۳۰۰ کیلوگرم در هکتار، کود فسفات از منبع سوپرفسفات تریپل (۴۶% P₂O₅) و سولفات پتاسیم (۵۰% K₂O₅) به مقدار ۱۵۰ و ۱۲۰ کیلوگرم در هکتار قبل از کاشت استفاده شد. آبیاری به‌صورت تحت فشار با نوار تیپ به‌صورت قطره‌ای انجام شد. سمپاشی با سمپاش پستی لانس‌دار مدل ماتابی (Matabi)، مجهز به نازل شراهی (۸۰۰۲) با فشار ۲۰۰ کیلوپاسکال ثابت و حجم پاشش ۳۰۰ لیتر در هکتار انجام شد. در طول دوره آزمایش سایر گونه‌های علف‌های هرز از طریق وجین دستی حذف شدند. صفات اندازگیری‌شده شامل تعیین تراکم اویارسلام ارغوانی ۲۰، ۳۰ و ۴۰ روز پس از سمپاشی در کادری

اندام هوایی اوپارسلام از تیمارها حذف شد (Uchino et al., 2012).

نتایج و بحث

نتایج جدول تجزیه واریانس مرکب دو ساله نشان داد که تیمارهای مختلف کاربرد علف‌کش‌ها تأثیر معنی‌دار ($P \leq 0.01$) بر تراکم، زیست‌توده اندام‌های هوایی و زیرزمینی، درصد کاهش تراکم و زیست‌توده اوپارسلام و عملکرد اقتصادی پیاز داشت (جداول ۳، ۴ و ۵).

نتایج نشان داد کاربرد علف‌کش‌های اکسی‌فلورفن، اگزادیازون، پندی‌متالین و بنتازون قادرند تراکم و زیست‌توده اندام‌های هوایی و زیرزمینی اوپارسلام را به‌طور معنی‌داری کاهش دهند. همچنین، با افزایش مقدار کاربرد علف‌کش‌های مذکور، کارایی کنترل اوپارسلام نیز بهبود یافت و تغییرات تراکم و زیست‌توده اندام‌های هوایی اوپارسلام پس از سمپاشی روند نزولی نشان دادند (جداول ۶، ۷ و ۸).

در معادله ۱، HE درصد کاهش تراکم و زیست‌توده علف‌های هرز، X تراکم و زیست‌توده علف‌های هرز در نیمه شاهد بدون کنترل و Y تراکم و زیست‌توده علف‌های هرز در نیمه تیمار شده می‌باشد. در معادله دو، Y_i درصد افزایش عملکرد کل، Y_f و Y_w به-ترتیب عملکرد غده در نیمه تیمار شده و نشده است. داده‌های آزمایش پس از انجام آزمون همگن بودن واریانس خطای دو سال برای هر صفت (آزمون بارتلت)، تجزیه و تحلیل آماری با استفاده از نرم‌افزار SAS 9.3، مقایسه میانگین با استفاده از آزمون حداقل تفاوت معنی‌دار (LSD) در سطح پنج درصد انجام شد. به دلیل معنی‌دار نشدن اثر سال در تیمارهای مختلف صفات اندازه‌گیری‌شده، از میانگین تجزیه مرکب دو ساله استفاده شد. شایان ذکر است که تیمار شاهد وجین دستی فقط در ارزیابی عملکرد پیاز و وزن غده‌های زیرزمینی اوپارسلام در نظر گرفته شد و در تعیین درصد کاهش تراکم و وزن خشک

جدول ۳- تجزیه واریانس (میانگین مربعات) اثر تیمارهای علف‌کشی بر تراکم و درصد کاهش تراکم اوپارسلام.

Table 3. Analysis of variance (Mean Squares) the effect of herbicide treatments on density and density reduction percentage of nutsedge.

Source	df	20 DAT		30 DAT		40 DAT	
		Density	Density reduction percentage	Density	Density reduction percentage	Density	Density reduction percentage
Year (Y)	1	2255**	60.75**	2120 ^{ns}	18.75**	1728 ^{ns}	0.19 ^{ns}
Block* (Y)	4	2.59	0.07	0.46	0.32	0.32	0.13
Treatment (T)	7	16708**	714**	14708**	798**	12669**	1093**
Y* T	7	82.69 ^{ns}	0.75 ^{ns}	49.50 ^{ns}	6.33 ^{ns}	23.58 ^{ns}	4.91 ^{ns}
Error	-	326.04	72.78	277.93	58.89	267.89	69.92
CV	-	14.45	19.07	14.40	13.89	15.82	12.78

ns, *, ** non-significant, significant at 0.05 and 0.01, respectively, Year (Y), Treatment (T) and DAT (Day after Treatment).

به ۱۱۷ بوته در متر مربع)، پندی‌متالین (از ۲۰۲ به ۱۳۳ بوته در متر مربع)، بنتازون (از ۸۶ به ۳۹ بوته در

تعداد بوته اوپارسلام در بازه زمانی ۲۰ تا ۴۰ روز پس از سمپاشی در تیمارهای کاربرد اگزادیازون (از ۱۷۹

درصد) به‌طور معنی‌داری کاهش دهند. بنابراین مطلوب‌ترین تیمار در کاهش تراکم بوته اویارسلام از کاربرد بنتازون علف‌کش بنتازون (سه لیتر در هکتار) حاصل شد که با اکسی‌فلورفن (دو لیتر در هکتار) در یک گروه آماری بودند (جدول ۶).

متر مربع)، اکسی‌فلورفن (از ۱۲۱ به ۵۹ بوته در متر مربع) کاهش یافت. این نتایج نشان می‌دهد که کاربرد علف‌کش‌ها قادر است تراکم اویارسلام را نسبت به نیمه شاهد آلوده به‌ترتیب در اگزادیازون (۳۴ تا ۶۳ درصد)، پندی‌متالین (۳۱ تا ۵۹ درصد)، بنتازون (۴۹ تا ۸۸ درصد) و اکسی‌فلورفن (۴۵ تا ۷۷

جدول ۴- تجزیه واریانس (میانگین مربعات) اثر تیمارهای علف‌کشی بر زیست‌توده و درصد زیست‌توده اویارسلام.
Table 4. Analysis of variance (Mean Squares) the effect of herbicide treatments on biomass and biomass reduction percentage of nutsedge.

Source	df	20 DAT		30 DAT		40 DAT	
		Biomass	Reduction percentage	Biomass	Reduction percentage	Biomass	Reduction percentage
Year (Y)	1	721**	233.91**	409.07**	35.97**	1272.78 ^{ns}	0.02 ^{ns}
Block* (Y)	4	2.47	0.39	0.45	1.86	0.46	1.34
Treatment (T)	7	3465**	970.62**	2402**	885**	2000**	1151**
Y* T	7	15.74 ^{ns}	0.55 ^{ns}	11.99 ^{ns}	6.19 ^{ns}	13.12 ^{ns}	4.33 ^{ns}
Error	-	202.07	72.71	72	59.31	100.65	81.89
CV	-	25.33	16.33	18.21	13.2	24.12	13.28

ns, *, ** non-significant, significant at 0.05 and 0.01, respectively, Year (Y), Treatment (T) and DAT (Day after Treatment)

جدول ۵- تجزیه واریانس (میانگین مربعات) اثر تیمارهای مختلف علف‌کشی بر زیست‌توده و درصد زیست‌توده اندام‌های زیرزمینی اویارسلام، عملکرد و درصد تغییرات عملکرد قابل فروش پیاز.

Table 5. Analysis of variance (Mean Squares) the effect of different herbicides treatments on biomass and reduction percentage of nutsedge underground and marketable yield and yield changes of onion.

Source	df	Nutsedge underground biomass		Marketable yield	
		Underground biomass	Reduction percentage	Marketable yield	Yield changes
Year (Y)	1	20.39 ^{ns}	1.57 ^{ns}	85.06**	107.02**
Block* (Y)	4	0.94	14.16	0.58	0.15
Treatment (T)	8	11.3**	1940**	1057.83**	2721.78**
Y* T	8	0.19 ^{ns}	4.49 ^{ns}	5.04 ^{ns}	9.20 ^{ns}
Error	-	1.57	89.34	30.61	102.79
CV	-	16.80	18.12	24.01	16.10

ns, *, ** non-significant, significant at 0.05 and 0.01, respectively, Year (Y), Treatment (T) and DAT (Day After Treatment)

نتایج بیانگر آن است که علف‌کش‌های کاربردی باعث کنترل مطلوب این علف‌هرز شده است. کاهش وزن خشک اندام هوایی اویارسلام نسبت به نیمه شاهد بدون کنترل در کاربرد علف‌کش اگزادیازون (۴۰ تا ۶۵ درصد)، پندی‌متالین (۳۶ تا ۶۲ درصد)، بنتازون (۵۷ تا ۹۰ درصد)، اکسی‌فلورفن (۵۲ تا ۸۰ درصد) مشاهده شد (جدول ۷). بیشترین و

زیست‌توده اندام‌های هوایی اویارسلام در بازه زمانی ۲۰ تا ۴۰ روز پس از سمپاشی نیز روند مشابهی داشت. به طوری که زیست‌توده اویارسلام با کاربرد علف‌کش اگزادیازون (از ۸۰ تا ۴۷ گرم در متر مربع)، پندی‌متالین (از ۹۲ تا ۵۴ گرم در متر مربع)، بنتازون (از ۳۹ تا ۱۵ گرم در متر مربع)، اکسی‌فلورفن (از ۵۳ تا ۲۳ گرم در متر مربع) کاهش یافت. این

کمترین کارایی در کاهش تراکم و زیست‌توده اندام‌های هوایی اوپارسلام به ترتیب از بنتازون (سه لیتر در هکتار) و پندی‌متالین (دو لیتر در هکتار) حاصل شد. بنابراین، مطلوب‌ترین تیمار در کاهش زیست‌توده اندام هوایی اوپارسلام از کاربرد علف‌کش بنتازون (سه لیتر در هکتار)؛ به طوری که این تیمار توانست تراکم و زیست‌توده اندام‌های هوایی اوپارسلام را به ترتیب ۸۸ و ۹۰ درصد کاهش داد. پس از آن اکسی‌فلورفن (دو لیتر در هکتار) بیشترین کارایی در کنترل این علف‌هرز داشت که با بنتازون (سه لیتر در هکتار) در یک گروه آماری بودند (جدول ۷).

جدول ۶- اثر تیمارهای مختلف علف‌کشی بر تراکم و درصد کاهش تراکم اوپارسلام در ۲۰، ۳۰ و ۴۰ روز پس از سمپاشی.
Table 6. The effect of different herbicides treatments on nutsedge density and reduction percentage at 20, 30 and 40 days after treatment.

Herbicides	Dose (L ha ⁻¹)	Density					
		20 DAT		30 DAT		40 DAT	
		No. m ⁻²	(%)	No. m ⁻²	(%)	No. m ⁻²	(%)
Oxyfluorfen	2	69 ^{ef}	56 ^{ab}	65 ^{ef}	66 ^{ab}	59 ^e	77 ^b
Oxyfluorfen	0.75+0.75	121 ^d	45 ^{cd}	108 ^d	57 ^{cd}	95 ^d	66.5 ^{cd}
Oxadiazon	2.5	179 ^b	34 ^e	163 ^b	45 ^{ef}	141 ^b	51 ^{ef}
Oxadiazon	3	136 ^{cd}	40 ^{c-e}	128 ^{cd}	53 ^{c-e}	117 ^c	63 ^{cd}
Pendimethalin	2	202 ^a	31 ^e	191 ^a	38 ^f	174 ^a	47 ^f
Pendimethalin	3	151 ^c	38 ^{de}	140 ^c	49 ^{de}	133 ^{bc}	59.5 ^{de}
Bentazon	2	86 ^e	49 ^{bc}	81 ^e	60 ^{bc}	69 ^e	71 ^{bc}
Bentazon	3	53 ^f	63 ^a	47 ^f	73 ^a	39 ^f	88 ^a
LSD 5%	-	21.36	10.09	19.72	9.08	19.36	9.89

In each column, means followed by the same letter in each treatment are not significantly different (LSD $P \leq 0.05$), DAT (day after Treatment).

جدول ۷- اثر تیمارهای مختلف علف‌کشی بر زیست‌توده اندام‌های هوایی اوپارسلام و درصد کاهش آن در ۲۰، ۳۰ و ۴۰ روز پس از سمپاشی.

Table 7. The effect of different herbicides treatments on biomass of nutsedge aerial parts and its reduction percentage at 20, 30 and 40 days after treatment

Herbicides	Dose (L ha ⁻¹)	Aerial parts biomass					
		20 DAT		30 DAT		40 DAT	
		(g m ⁻²)	(%)	(g m ⁻²)	(%)	(g m ⁻²)	(%)
Oxyfluorfen	2	31.65 ^e	65.99 ^{ab}	26.4 ^{fg}	69.99 ^{ab}	23.23 ^{ef}	80.8 ^{ab}
Oxyfluorfen	0.75+0.75	53.15 ^{cd}	52.34 ^{cd}	42.68 ^{de}	60.27 ^{cd}	37.46 ^{cd}	69.97 ^{cd}
Oxadiazon	2.5	80.26 ^{ab}	40.17 ^{ef}	65.54 ^b	47.39 ^{ef}	59.05 ^{ab}	53.17 ^{ef}
Oxadiazon	2.5	61.34 ^c	47.34 ^{c-d}	51.8 ^{cd}	56.12 ^{c-e}	47.2 ^{bc}	65.68 ^{cd}
Pendimethalin	2	92.06 ^a	36.8 ^f	76.91 ^a	40.18 ^f	66.95 ^a	49 ^f
Pendimethalin	3	68.34 ^{bc}	44.48 ^{d-f}	57.47 ^{bc}	52 ^{de}	54.53 ^b	62.06 ^{de}
Bentazon	2	39.3 ^{de}	57.34 ^{bc}	33.5 ^{fe}	63.3 ^{bc}	28.72 ^{de}	74.04 ^{bc}
Bentazon	3	22.93 ^e	73.43 ^a	18.58 ^g	77.69 ^a	15.75 ^f	90.77 ^a
LSD 5%	-	16.82	10.09	10.04	9.11	11.87	10.71

In each column, means followed by the same letter in each treatment are not significantly different (LSD $P \leq 0.05$), DAT (The day after Treatment).

Dhananivetha *et al.*, 2015; Garba, 2021;)

(Ibrahim *et al.*, 2022). با این وجود، کارایی

علف‌کش‌های متفاوت در کنترل اوپارسلام مختلف

بر اساس تحقیقات انجام‌شده کاربرد علف‌کش‌ها در

مزارع پیاز خوراکی سبب کنترل علف‌های هرز و

افزایش عملکرد پیاز می‌شود

اکسی‌فلورفن و اس‌متولاکلر، علف‌کش اکسی-فلورفن توانست تراکم و وزن خشک علف‌های هرز پیاز را به‌طور معنی‌دار کاهش و عملکرد و اجزای عملکرد را افزایش دهد. در مطالعات دو ساله‌ای که توسط رامالینگام و همکاران (Ramalingam *et al.*, 2013) انجام شد، گزارش شده است که کاربرد اکسی‌فلورفن به‌صورت پیش‌رویشی به مقدار ۲۰۰ گرم در هکتار قادر است علف‌های هرز پیاز را کنترل کند و عملکرد پیاز را نسبت به دز ۴۰۰ گرم در هکتار افزایش دهد. کاربرد اکسی‌فلورفن با مقادیر یک و ۱/۲۵ کیلوگرم ماده مؤثره در هکتار به‌صورت پیش‌رویشی، نیز توانست وزن خشک علف‌های هرز پیاز را به‌ترتیب ۵۰ و ۵۷ درصد کاهش دهد (Vijayvergiya *et al.*, 2018). همچنین، اسلام و همکاران (Islam *et al.*, 2020) نشان دادند، کاربرد اکسی‌فلورفن در مقادیر ۱/۵ و دو لیتر در هکتار قادر است وزن خشک علف‌های هرز پیاز به ۷۲ تا ۷۷ درصد کاهش دهد. همچنین، به دنبال کاربرد پندی-متالین در مقادیر یک و ۱/۵ لیتر در هکتار نیز وزن خشک علف‌های هرز به ۶۹ تا ۸۲ درصد کاهش یافتند. در آزمایش دیگری مشخص شد، با کاربرد پیش‌رویشی پندی‌متالین در مقادیر سه و ۳/۵ لیتر در هکتار علف‌های هرز پیاز به‌ترتیب ۶۵ و ۷۲ درصدی کنترل شدند؛ همچنین، با کاربرد اکسی‌فلورفن به مقدار ۰/۷ و ۰/۹ لیتر در هکتار، علف‌های هرز به-ترتیب ۹۲ و ۹۳ درصد کنترل شد (Ariunaa *et al.*, 2020).

گوپتا و همکاران (Gupta *et al.*, 2020) به این نتیجه رسیدند که کاربرد اکسی‌فلورفن با مقادیر

گزارش شده است. به‌طوری‌که تراکم اویارسلام در کاربرد با علف‌کش اکسی‌فلورفن ۷۵ درصد (Suitana & Das, 2015)، پندی‌متالین ۷۹ درصد (Mamnoie & Atri, 2020) و اگزادیازون ۶۰ درصد کاهش یافت (Babaei Nejad *et al.*, 2017). همچنین، در آزمایشی به کارایی مؤثر علف‌کش‌های بنتازون و اگزادیازون در کنترل اویارسلام و علف‌های هرز پیاز اشاره شده است (Souza *et al.*, 2015). قوشه (Ghosheh, 2004) نشان داد کارایی اکسی‌فلورفن و اگزادیازون در کنترل علف‌های هرز پیاز مطلوب‌تر از کاربرد بنتازون و متری‌بیوزین است (Ghosheh, 2004). رفیعی و همکاران (Rafiee *et al.*, 2020) اظهار نمودند کاربرد تلفیقی اگزادیازون+ بنتازون در کاهش تراکم و وزن خشک اندام‌های هوایی اویارسلام موثر است. در سایر گزارش‌ها نیز به کارایی مطلوب علف‌کش‌های پندی‌متالین (Sinare *et al.*, 2015) و اکسی‌فلورفن (Sinare *et al.*, 2015; Aien & Mamnoie, 2014) در کنترل اویارسلام ارغوانی (*Cyperus rotundus*) اذعان شده است. کارایی مطلوب علف‌کش‌های اکسی‌فلورفن و اگزادیازون در کنترل اویارسلام ارغوانی در پیاز توسط یوگور و همکاران (Uygur *et al.*, 2010) تأکید شده است. در گزارش حسین و همکاران (Hussain *et al.*, 2008) اظهار شد با کاربرد پندی‌متالین علف‌های هرز پیاز کنترل شد و عملکرد پیاز افزایش یافت. ابراهیم و همکاران (Ibrahim *et al.*, 2011) به این نتیجه رسیدند که در میان علف‌کش‌های پندی‌متالین،

این راستا، رفیعی سریشن نسب و همکاران (Rafiee Sarbijan Nasab et al., 2020) نشان دادند کاربرد پیش‌رویشی اگزادیازون (سه لیتر در هکتار) به علاوه کاربرد پس‌رویشی بنتازون (سه لیتر در هکتار) توانست زیست‌توده اندام‌های زیرزمینی اوپارسلام را بیش از ۸۹ درصد کاهش دهد.

بر اساس مشاهدات، هیچ‌یک از علف‌کش‌های کاربردی، خسارت پایداری بر اندام هوایی و عملکرد قابل فروش پیاز (سوخ) نداشتند؛ در مقابل تیمارهای علف‌کش با کنترل مطلوب اوپارسلام سبب افزایش معنی‌دار عملکرد پیاز شدند. مقدار عملکرد قابل فروش پیاز در کاربرد علف‌کش‌های اگزادیازون (۵/۸ تا ۶/۶ کیلوگرم در متر مربع)، پندی‌متالین (۶/۴ تا ۷ کیلوگرم در متر مربع)، اکسی-فلورفن (۷/۳ تا ۷/۷ کیلوگرم در متر مربع) و بنتازون (۷/۵ تا ۷/۹ کیلوگرم در متر مربع) بود. به عبارت دیگر، عملکرد قابل فروش پیاز با کاربرد علف‌کش‌های اگزادیازون (۳۲ تا ۴۱ درصد)، پندی‌متالین (۳۶ تا ۴۴ درصد)، اکسی‌فلورفن (۵۱ تا ۵۶ درصد) و بنتازون (۵۲ تا ۶۰ درصد) افزایش معنی‌دار نشان دادند. بیشترین افزایش عملکرد پیاز بعد از شاهد و جین دستی، به ترتیب مربوط به بنتازون (سه لیتر) و اکسی‌فلورفن (۲ لیتر در هکتار) بودند که با اگزادیازون و پندی‌متالین اختلاف معنی‌دار داشتند. در مقابل، کمترین افزایش عملکرد پیاز ۳۲ درصد بود از کاربرد اگزادیازون (۲/۵ لیتر در هکتار) به دست آمد (جدول ۸). این نتایج بیانگر آن است که افزایش عملکرد قابل فروش پیاز با کارایی

۵۰۰، ۷۵۰، ۱۰۰۰، ۲۰۰۰ و ۳۰۰۰ گرم در هکتار توانست وزن خشک علف‌های هرز را به ترتیب ۶۹، ۷۷، ۸۰، ۸۱ و ۸۵ درصد کاهش دهد؛ همچنین، وزن خشک علف‌های هرز با کاربرد پندی‌متالین (۱۷۵۰ میلی‌لیتر در هکتار) ۴۷ درصد کاهش یافت.

زیست‌توده اندام‌های زیرزمینی اوپارسلام (غده‌ها و ریزوم‌ها) نیز تحت تأثیر کاربرد تیمارهای مختلف علف‌کش قرار گرفت (جدول ۵). با این وجود تیمارهای مختلف علف‌کش، کارایی متفاوتی در کاهش زیست‌توده اندام‌های زیرزمینی اوپارسلام داشتند. به طوری که زیست‌توده اندام‌های زیرزمینی اوپارسلام در کاربرد علف‌کش اگزادیازون (۲۳ تا ۳۶ گرم در متر مربع)، پندی‌متالین (۳۲ تا ۴۲ گرم در متر مربع)، اکسی‌فلورفن (۱۴ تا ۲۸ گرم در متر مربع) و بنتازون (۱۰ تا ۱۸ گرم در متر مربع) بود. به عبارت دیگر، کارایی علف‌کش‌ها در کاهش زیست‌توده در کاربرد اگزادیازون (۴۱ تا ۶۲ درصد)، پندی‌متالین (۳۲ تا ۴۸ درصد)، اکسی‌فلورفن (۵۳ تا ۷۶ درصد) و بنتازون (۷۰ تا ۸۳ درصد) بودند (جدول ۸). بنابراین کارایی علف‌کش‌های مختلف در کاهش زیست‌توده اندام‌های زیرزمینی اوپارسلام بعد از شاهد و جین، به ترتیب از کاربرد بنتازون (سه لیتر در هکتار) و اکسی‌فلورفن (دو لیتر در هکتار) حاصل شد و در یک گروه آماری بودند. در مقابل، کمترین کارایی از کاربرد پندی‌متالین (دو لیتر در هکتار) به دست آمد (جدول ۸). این نتایج بیانگر آن است که کاهش زیست‌توده اندام‌های زیرزمینی اوپارسلام با کاهش زیست‌توده اندام‌های هوایی ارتباط دارد. در

علف‌کش‌های مختلف در کنترل اوپارسلام مطابقت دارد (جداول ۶ تا ۸). بنابراین، تیمارهای علف‌کش با کاهش تراکم و زیست‌توده اندام‌های هوایی و

جدول ۸- اثر تیمارهای مختلف علف‌کشی بر زیست‌توده اندام‌های زیرزمینی اوپار سلام، درصد کاهش آن، عملکرد قابل فروش و تغییرات عملکرد پیاز.

Table 8. The effect of different herbicides treatments on underground biomass of purple nutsedge, its reduction percentage, marketable onion yield and its changes.

Herbicides	Dose (L h ⁻¹)	Underground biomass of purple nutsedge		Marketable Onion yield	
		(g m ⁻²)	(%)	kg m ⁻²	(%)
Oxyfluorfen	2	14.58 ^{gf}	76.59 ^{bc}	7.74 ^{bc}	56.75 ^b
Oxyfluorfen	0.75+0.75	28.99 ^{cd}	53.46 ^{ef}	7.37 ^{bc}	51.08 ^{bc}
Oxadiazon	2.5	36.27 ^{ab}	41.78 ^{fg}	5.8 ^d	32.11 ^e
Oxadiazon	2.5	23.61 ^{de}	62.09 ^{de}	6.63 ^{b-d}	41.94 ^{c-e}
Pendimethalin	2	42.17 ^a	32.32 ^g	6.43 ^{cd}	36.85 ^{de}
Pendimethalin	3	32.12 ^{bc}	48.41 ^f	7.02 ^{b-d}	44.29 ^{cd}
Bentazon	2	18.59 ^{ef}	70.17 ^{cd}	7.52 ^{bc}	52.5 ^{bc}
Bentazon	3	10.48 ^g	83.19 ^b	7.91 ^b	60.76 ^b
Hand-weeded	-	0.63 ^h	98.9 ^a	10.63 ^a	93.25 ^a
LSD 5%	-	6.51	11.93	1.48	11.12

In each column, means followed by the same letter in each treatment are not significantly different (LSD $P \leq 0.05$).

(Rafiee Sarbijan Nasab *et al.*, 2020)، پندی- متالین، ۳۸ درصد (Mamnoie & Atri, 2020)، کلتودیم (سوپراور) ۱۰۱ درصد (Mamnoie & Atri, 2019)، کلروتال‌دیمتیل ۲۶ درصد (Babiker & Ahmed, 1986) افزایش یافت.

نتیجه‌گیری کلی

بر اساس نتایج این پژوهش، علف‌کش بنتازون کارایی مطلوبی در کنترل اوپارسلام داشت؛ لذا، در شرایطی که مزرعه پیاز آلوده به این علف‌هرز دشوار کنترل باشد، کاربرد علف‌کش بنتازون با مقدار سه لیتر در هکتار در تناوب علف‌کشی با اکسی‌فلورفن به مقدار دو لیتر در هکتار، می‌تواند اوپارسلام ارغوانی را مهار و عملکرد قابل فروش پیاز را افزایش دهد.

علف‌کش‌ها با کنترل مطلوب علف‌های هرز قادرند عملکرد پیاز را به‌طور معنی‌داری افزایش دهند. در این ارتباط، قاسم (Qasem, 2005) معتقد است با کاربرد علف‌کش اکسی‌فلورفن عملکرد پیاز خوراکی به‌طور معنی‌داری افزایش می‌یابد. در گزارش‌های دیگر نیز مشخص شد کاربرد علف‌کش اکسی‌فلورفن بیشترین کارایی در افزایش عملکرد پیاز خوراکی دارد (Vijayvergiya *et al.*, 2018; Gupta *et al.*, 2020). همچنین، آئین و ممنوعی (Aien & Mamnoie, 2014) اظهار کردند که مقدار افزایش عملکرد پیاز در کاربرد اکسی‌فلورفن (۷۱ تن در هکتار) بیشتر از پندی‌متالین و اگزادیاژنیل بود. در گزارش‌های دیگر نیز مشخص شد، عملکرد پیاز با کاربرد اگزادیاژن+ بنتازون، ۸۷ درصد

سپاسگزاری: با سپاس از مؤسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور که در حمایت مالی این پژوهش نقش داشت. این مقاله حاصل پروژه تحقیقاتی با شماره مصوب ۸۶۰۱۴-۰۰۰۰-۰۸-۱۰۰۰۰۰-۰۴-۰۴۰ است.

منابع

- Aien, A. and Mamnoie, E. 2014. Chemical control of weeds in fall transplanting onions in southern Kerman province. J. of Weed Ecol. 2(1): 1-10. (In Persian)
- Al-Khaz'Ali, A.J. Salman, K.A. and Ahmed, A.Sh. 2023. Evaluation of the efficiency of some herbicides for controlling the weeds outgrowth in onion field (*Allium Cepa* L.). Syrian J. of Agri. Res. 10(1): 362-370.
- Ariunaa, Dr. Erdenenzorig, T. and Dondov, B. 2020. Results of the weed control in onion (*Allium Cepa* L.) field. Society and innovations Issue. ISSN 2181-1415.
- Babaei Nejad, B. Rostami, M. and Dadkhah, A.R. 2017. The effect of mechanical and chemical weed control on the yield of onion (*Allium cepa* L.) seedlings cultivated fall in Hormozgan province. Weed Search J. 8(2): 79-91.
- Babiker A.G.T. and Ahmed M.K. 1986. Chemical weed control in transplanted onion (*Allium cepa* L.) in the Sudan Gezira. Weed Res. 26: 133-137.
- Baghestani, M.A. Zand, E. Lotfi-Mavi, F. Esfadiari, H. Pourazar, R. and Mamnoie, E. 2013. Evaluation of spectrum efficacy of registered herbicides used in corn. J. Plant Pests Dis. 81: 100-122.
- Das, T.K. and Yaduraju, N.T. 2008. Effect of soil solarization and crop husbandry practices on weed species competition and dynamics in soybean-wheat cropping system. Indian J. Weed Sci. 40 (1&2): 1-5.
- Dhananivetha, M. Mohammed Amnullah, M. Arthanari, P.M. and Mariappan, S. 2017. Weed management in onion: A review. Agri. Rev. 38(1): 76-80.
- Ebadipour, A. Didebaan, B. and Ali Beigi Bani, D. 2013. Comparative of oxyflourfen herbicide and hand weeding on onion weed control dead. J. of Plant Product. Sci. 4(1): 35-33.
- Felix, J. and Boydston, R.A. 2010. Evaluation of imazosulfuron for yellow nutsedge (*Cyperus esculentus*) and broadleaf weed control in potato. Weed Technol. 24: 471-477.
- Garba, Y. 2021. Response of onion (*Allium cepa* L.) to plant population and weed control methods in a chicken weed (*Portulaca quadrifida* L.) infested field in sudan savanna, Nigeria. Global J. of Agri. Sci. 20: 19-27.
- Genfarm, H. 2020. Introduction of Ioxynil 250 herbicides. <https://www.genfarm.com.au/crop-protection/herbicides/genfarm-ioxynil-250-herbicide>.
- Ghosheh, H.Z. 2004. Single herbicide treatments for control of broadleaved weeds in onion (*Allium cepa*). Crop Protect. 23(6): 539- 542.
- Gupta, R.K. Bharti, R.B. Hasan Shah, M. and Pramanik, K. 2020. Weed management in transplanted onion (*Allium cepa* L.) through early post-emergence herbicides. Plant Arch. 20(2): 6919-692.
- Herrmann, C.M. Goll, M.A. Phillippo, C.J. and Zandstra, B.H. 2017. Postemergence weed control in onion with bentazon, flumioxazin, and oxyfluorfen. Weed Technol. 31(2): 279-290.
- Hussain, Z. Marwat, K.B. Ali Shah, S.I. Arifullah, S. and Khan, N.M. 2008. Evaluation of different herbicides for weed control in onion. Sarhad J. Agric. 24(3): 453-456.

- Ibrahim, H.H. Abdalla, A.A. and Salem, W.S. 2022. Efficacy of irrigation intervals and chemical weed control on optimizing bulb yield and quality of onion (*Allium cepa* L.). *Bragantia*. 81: e1722.
- Ibrahim, U. Oluwatosin, O.J. Ayinde, B.T. and Mahmoud, B.A. 2011. Evaluation of herbicides on weed control, performance and profitability of onion (*Allium cepa*) in the forest zone of nigeria. *Middle-East J. of Scient. Res.* 9(5): 611-615.
- Islam, M.R. Moniruzzaman, M. Obaidullah, M. and Fahim, A.H.F. 2020. Impact of integrated weed management on bulb yield of onion. *Bangladesh Agron. J.* 23(1): 83-89.
- Janaki, P. Priya, R.S. and Chinnusamy, C. 2013. Field dissipation of oxyfluorfen in onion and its dynamics in soil under Indian tropical conditions. *J. of Environ. Sci. and Health.* 48: 941–947.
- Jordan-Molero, J.E. and Stoller, E.W. 1978. Seasonal development of yellow and purple nutsedges (*Cyperus esculentus* and *C. rotundus*) in Illinois. *Weed Sci.* 26: 614-618.
- Keeling, J.W. Bender, D.A. and Abernathy, J.R. 1990. Yellow Nutsedge (*Cyperus esculentus*) management in transplanted onions (*Allium cepa*). *Weed Technol.* 4(1): 68-70.
- Lesnik, M. 2003. The impact of maize stand density on herbicide efficiency. *Plant Soil Environ.* 49: 29–35.
- MAJ. 2023. Crop Production. Agriculture of Statistic Database. Agriculture Products. Ministry of Jihad-e-Agric.1.137. Available online at <http://amar.maj.ir/Portal/Home/Default.aspx?CategoryID=117564e0-507c-4565-9659-fbabfb4acb9b>.
- Maknali, A. and Shimi. P. 2010. Evaluating effect of different herbicides on weed control and yield on onion (*Allium cepa* L.). *The Proceedings of 3rd Iranian Weed Science Congress.* Babolsar. 2: 321–324. (In Persian).
- Mamnoie, E. and Atri, A.R. 2019. Evaluation the efficacy of new brand herbicides of clethodium (Superpower and Elective) in control of weeds of onion (*Allium cepa*) in south Kerman. *J. of Plant Protect.* 33(3): 301-33.
- Mamnoie, E. and Atri, A.R. 2020. Efficacy comparison of pendimethalin herbicide with some registered herbicides in the weed control of onion in south Kerman. *J. of Crops Improvment (Journal of Agriculture)* 22(2): 307-317.
- McElroy, J.S. Head, W.B. Wehtje, G.R. and Spak, D. 2017. Identification of goosegrass (*Eleusine indica*) biotypes resistant to preemergence-applied oxadiazon. *Weed Technol.* 31(5): 675-681.
- Paszko, T. and Muszyński, P. 2017. Degradation rates of alachlor, atrazine and bentazone in the profiles of Polish Luvisols. *International Agrophysics*, 31(3).
- Paszko, T. and Spadotto, C. 2022. Modeling of bentazone leaching in soils with low organic matter content. *Inter. J. of Environ. Res. and Pub. Health.* 19(12): 7187.
- Pezenti, M. Fruet, D.L. Olescowicz, D. Wernke, C. Guerra, N. and De Oliveira Neto, A.M. 2020. Efficiency of pendimethalin, ioxynil, and accase inhibitors in controlling weeds in direct seeding onion. *Cientifica.* 48(4): 311-316.
- Poewal, M.K. and Singh, M.M. 1993. Effect of nitrogen and weed management on onion. *Indian J. of Agron.* 38(1): 74- 77.
- PPO. 2022. List of pests, Disease and weeds of crops. Ministry of Jihad-e-Agric.1. 229. Available online at https://www.ppo.ir/_douranportal/usersfiles/teymouri_4227/document
- Qasem, J.R. 2005. Chemical control of weeds in onion (*Allium cepa* L.). *J. of Horti. Sci. and Biotech.* 80(6): 721–726.
- Rafiee Sarbijan Nasab, F. Mohammad Doust Chaman Abad, H.R. Aein, A. Alebrahim, M.T. and Asghari, A. 2019. Evaluation of *Cyperus rotundus* management practices in Jiroft onion fields. *Iranian J. of Weed Sci.* 15(2): 55-63. (In Persian).

- Rafiee Sarbijan Nasab, F. Mohammad Doust Chamanabad, H.R. Aein, A. Alebrahim, M.T. and Asghari, A. 2020. Evaluation of chemical control of purple nutsedge (*Cyperus rotundus* L.) in onion (*Allium cepa* L.) fields in south kerman. J. of Plant Protect. 34(1): 125-136. (In Persian).
- Ramalingam, S.P. Chinnagounder, C. Perumal, M. and Palanisamy, M.A. 2013. Evaluation of new formulation of oxyfluorfen (23.5% EC) for weed control efficacy and bulb yield in onion. American J. of Plant Sci. 4: 890-895.
- Ransom, C.V. Rice, C.A. and Ishida, J.K. 2004. Yellow nutsedge competition in dry bulb onion production. Oregon State University, Malheur experiment station, special report 1055. pp. 97-99.
- Ravisankar, D. and Chinnamuthu, C.R. 2017. Study on purple nutsedge (*Cyperus rotundus*) tuber dormancy and its control through combined application of growth regulator and herbicides. Chemical Sci. Rev. and Letters. 6(22): 727-731.
- Roozkhosh, M. Eslami, S.V. and Jami Al-Ahmadi, M. 2023. Effect of burial depth on tuber sprouting and growth of purple nutsedge (*Cyperus rotundus* L.) ecotypes. Weed Res. J. 15 (1):1-12.
- Sadi, M. and Saeedipour, S. 2018. Sequential post-emergence herbicide applications in control of yellow nutsedge (*Cyperus esculentus* L.) in bermudagrass turf. Iranian J. of Weed Sci. 14(2): (1-8). (In Persian).
- Senseman, S.A. 2007. Flumioxazin. Herbicide Handbook. Lawrence, Kansas: Weed Science Society of America. Pp 202–203.
- Shaner, D.L. 2014. Herbicide Handbook. 10th edn. Lawrence, KS: Weed Science Society of America. 513 p.
- Song, S. Zhang, C. Chen, Z. Wei, J. Tan, H. and Li, X. 2019. Hydrolysis and photolysis of bentazone in aqueous abiotic solutions and identification of its degradation products using quadrupole time-of-flight mass spectrometry. Environ. Sci. and Poll. Res. 26: 10127-10135.
- Suitana, S. and Das, S. 2015. Weed control efficacy of some herbicides in transplanted onion. Environ. and Ecol. 33(4): 1604-1607.
- Uchino, H. Iwama, K. Jitsuyama, Y. Ichiyama, K. Sugiura, E.R.I. Yudate, T. Nakamura, S. and Gopal, J.A.I. 2012. Effect of interseeding cover crops and fertilization on weed suppression under an organic and rotational cropping system stability of weed suppression over years and main crops of potato, maize and soybean. Field Crops Res. 127: 9-16.
- Uygur, S. Gürbüz, R. and Uygur, F.N. 2010. Weeds of onion fields and effects of some herbicides on weeds in Cukurova region, Turkey. African J. of Biotech. 9(42): 7037-7042.
- Vijayvergiya, D. Ali, S.A. Das, M.P. Ramgirya, P. and Uikey, S. 2018. Effect of pre-emergence herbicides on weed control of kharif onion (*Allium cepa* L.) in vindhyan plateau of Madhya Pradesh. The Pharma Innov. J. 7(1): 376-378.
- Yelverton, F.H. Gannon, T.W. Hinton, J.D. and Warren, L.S. 2013. Weed control and turfgrass tolerance to flazasulfuron. Proceeding Southern Weed Sci. Soc. 56: 101-101.
- Zand, E. Baghestani, M.A. Nezamabadi, N. Shimi P. and Mousavi. S.K. 2019. A guide for herbicides in Iran. University Press Center, 216 pp. (In Persian)